

2.9.2020

Älyverkkoforum / 8. kokous

Aika: 2.9.2020 klo 13.00-16.00

Paikka: Teams -kokous

Osallistujat: Antti Paananen (Energiavirasto, pj.), Olli Taipale (Energiavirasto, sihteeri), Jori Sääntti (Energiavirasto), Suvi Lehtinen (Energiavirasto), Mervi Suni (Energiavirasto), Anu Värilä (Energiavirasto), Tiina Karppinen (Energiavirasto), Tatu Pahkala (TEM), Elina Hautakangas (TEM), Risto Lindroos (Fingrid), Riina Heinimäki (ET), Ina Lehto (ET), Pasi Kuokkanen (ElFi), Marko Silokoski (Rauman energia), Jukka Kaakkola (KKV), Toivo Hurme (Paikallisvoima), Petri Pylsy (Kiinteistöliitto), Leila Timonen, mukana asialistan kohdissa 1-3 (Motiva) ja Päivi Suur-Uski, mukana asialistan kohdissa 1-3 (Motiva)

Kokousmuistio

1. Asialistan hyväksyminen

- Älyverkkoforum hyväksyi esitetyn asialistan

2. Edellisen kokouksen muistion kommenttien läpikäynti

- 15.6.2020 pidetyn Älyverkkoforumin 7. kokouksen pöytäkirjaan tuli yksi tarkennuspyyntö kokouksessa
  - Tarkennuspyyntö kosketti kappaleen 5. seuraavaa virkettä: *"ET kommentoi edellisessä esityksessä nostettuun yhden toimialajärjestön suuren vaikutusvallan epäsuhtaan siten, että heidän jäsenistöönsä kuuluu myyjiä sekä aggregaattoreita"*
  - Tarkennuspyynnössä pyydettiin tarkentamaan ET:n jäsenistön kattavuutta seuraavalla kirjauksella: *"ET kommentoi edellisessä esityksessä nostettuun yhden toimialajärjestön suuren vaikutusvallan epäsuhtaan siten, että heidän jäsenistöönsä kuuluu itsenäisiä myyjiä, ei vain aggregaattoreita ja toimielinjäseniä."*
- Ehdotettu muutos kirjattiin Älyverkkoforumin 7. kokouksen pöytäkirjaan, ja samalla käsitelty pöytäkirja hyväksyttiin näillä muutoksilla.

3. Katsaus kulutusjoustop viestintähankkeeseen

Älyverkkoforumiin oli pyydetty Motivan asiantuntijoita esittelemään kulutusjoustop viestintähanketta. Motivalta hanketta tulivat esittelemään Päivi Suur-Uski ja Leila Timonen. Motivan esitys on saatavilla Älyverkkoforumin internet-sivuilta.

- Esityksessä Motiva esitteli alkavaa kulutusjoustop viestintähanketta. Hankkeen lanseeraaminen tapahtuu syyskuun 2020 lopussa. Tavoitteena viestinnässä on ensisijaisesti selvittää loppuasiakkaille, mikä merkitys sähkön kulutuksen säästämällä

2.9.2020

tai ajallisella siirtämisellä on. Tämän jälkeen viestintää kohdennetaan kulutusjoustotietoisuuden lisäämiseen.

- Motiva kartoittaa kulutusjoustohankkeen ohessa loppuasiakkaille suunnattuja sähkön kulutuksen optimointiin liittyviä palveluita. Tavoitteena on kategorisoida eri hankkeet ja tämän jälkeen tarjota loppuasiakkaille tietoa siitä, millaisia palveluita loppuasiakkaille on tarjolla.
- Esityksen jälkeen älyverkkoforumin kokouksessa heräsi keskustelua seuraavista aiheista:
  - Käydyssä keskustelussa tiedusteltiin mm., miten ja missä vaiheessa kulutusjoustopon taloudellinen hyöty voitaisiin esittää loppuasiakkaille. Motiva totesi, että viestintähankkeen alussa ei voida vielä laskea mitään arvioita taloudellisesta hyödystä. Keskiarvoisten hyötyjen esittäminen ei palvele tarkoitusta, joten taloudellista hyötyä voidaan nähdä vasta hankkeen myöhemmissä vaiheissa.
  - ET mainitsi teettäneensä kartoituksen loppuasiakkaille suunnatuista palveluista. Selvitystyö teetettiin kesän 2020 aikana ja ET lupautui jakamaan teetetyn selvitystyön sisällön Motivan kanssa.
  - Lisäksi keskustelua herättivät nykyisten online-palveluiden käyttöasteet. Forumin jäsenet kertoivat omien kokemustensa ja tietojensa perusteella nykyisten oman sähkönkulutuksen seurantaan koskevien online-palveluiden käyttöasteen olevan tällä hetkellä vain noin 10 %:n luokkaa.

Kokouksen jälkeen Motiva pyysi Energiavirastoa kirjaamaan pöytäkirjaan merkinnän esityksen sivulla 8 esitettyjen avointen kysymysten ratkaisemisesta yhteistyössä Älyverkkoforumin kanssa. Motiva pyysi myös Forumia pohtimaan ratkaisuehdotuksia kuluttajaviestintää koskeviin avoimiin kysymyksiin sekä forumin jäseniä olemaan suoraan yhteydessä Motivan yhteyshenkilöihin.

4. Lainsäädännön tilannekatsaus

Työ- ja elinkeinoministeriön Tatu Pahkala ja Elina Hautakangas pitivät puheenvuoron lainsäädännön tilannekatsauksesta:

- Koronavirusepidemian vuoksi lainsäädäntöhankkeiden eteneminen on hidastanut tai jopa pysähtynyt eduskunnan käsittelyrajoituksen vuoksi.
- TEM arvioi alustavasti loppuvuoden lainsäädäntöhankkeiden etenevän jatkokäsittelyyn seuraavassa järjestyksessä:
  1. Hallituksen esitys sähkön siirtohintojen korotuskattosäätelyn muutoksista
  2. Hallituksen esitys puhtaan energian paketin täytäntöönpanon edellyttämistä lainmuutoksista (mm. säännökset koskien aggregointia, kulutusjoustopon hankintaa, sekä verkonhaltijoiden oikeudesta omistaa ja operoida energiavarastoja ja sähköautojen latauspisteitä)
  3. Hallituksen esitys tehoreservilain muuttamisesta
  4. Energiayhteisöjä ja älymittareita koskevista asetusmuutoksista

2.9.2020

- Keskustelua aiheeseen liittyen käytiin seuraavista aiheista:
  - Datahubin ja varttitaseen vaatimien asetusmuutosten aikataulusta. TEM tiedosti asetusmuutosten pikaisen muutostarpeen, mutta ei voinut vielä vahvistaa alustavaa aikataulua tämän etenemiselle.
  - Julkisuudessa oleva sähkön siirtohintojen korotukseen liittyvä kokoomuksen eduskuntaryhmän aloite muuttaa valvontamallia herätti myös keskustelua Forumissa.

5. Jatkokeskustelu asiakaskeskeisen vähittäismarkkinamallin kysymyksistä ja toimitusvelvollisuusjärjestelmän uudistamisesta

- Puheenjohtaja esitteli edellisessä forumin kokouksessa käydyn keskustelun pohjalta laaditun esityksen asiakaskeskeisen vähittäismarkkinamallin ja toimitusvelvollisuusjärjestelmän uudistamisen keskeisistä kysymyksistä forumin käsiteltäväksi. Esitys on saatavilla Älyverkkoforumin-internetsivuilla.
- Älyverkkoforum päätti, että TEM:n älyverkkotyöryhmän linjaukset asiakaskeskeisestä vähittäismarkkinamallista ovat myös Älyverkkoforumin työn lähtökohtana.
- Asiakaskeskeisen vähittäismarkkinamallin kysymyksiin liittyen keskustelua käytiin seuraavista aiheista:
  - Datahubin rooli yhteislaskutuksen toteutuksessa. Forumissa keskusteltiin datahubin olevan aikataulullisesti loogisin ratkaisu tiedonvälittäjänä kaikkien jakeluverkonhaltijoiden ja vähittäismyyjien välillä. Lisäksi forumissa nostettiin esiin se, että datahubin valmisteilla olevan version tulisi tukea ET:n raportin mallin mukaista yhteislaskutusta.
  - Lainsäädännön muutostarpeet jakeluverkonhaltijoiden ja vähittäismyyjien velvoitteisiin. Forumissa tuotiin esille, että lainsäädäntöön tulee tehdä säännökset jakeluverkon ja vähittäismyyjien välisten velvoitteiden hoitamisesta tilanteesta, jossa jakeluverkonhaltijan ja vähittäismyyjän välillä ei ole sopimusta.
  - Jakeluverkonhaltijoiden ja vähittäismyyjien luottotappioriskien vastuunjako. Puheenvuoroissa osa forumin osallistujista painotti, ettei yhteislaskutukseen siirryttäessä jakeluverkonhaltijoiden taloudellinen riski saa kasvaa nykyisestä.
  - Vakuusjärjestely. Keskustelussa mainittiin, että Energiateollisuus ry:n tekemässä vakuusjärjestelyn eri vaihtoehtoja koskeneessa selvitystyössä ei päästy yksiselitteiseen lopputulokseen. Keskustelussa nousi esille kysymys siitä, voisiko älyverkkoforumin nimissä teettää vielä selvityksen aiheesta. Selvitykseen toivottiin saatavan näkökulmiksi asiakashyödyn tutkiminen sekä kartoitus siitä, kuinka suuri osa myyjistä ottaisi vapaaehtoisen järjestelyn käyttöön. Energiavirasto kartoittaa selvitystyön toteutusmahdollisuutta. Osa forumin jäsenistä totesi, että vakuusjärjestely tulisi toteuttaa viranomaisen hallinnoimana keskitettynä järjestelynä. Vähittäismyyjien vapaaehtoinen osallistuminen yhteislaskutukseen katsottiin tuovan haasteita vakuusjärjestelyn kannattavuudelle, sillä liian kankea järjestely ajaa nopeasti tilanteeseen, jossa yksikään myyjä ei ota järjestelyä käyttöön. TEM:n edustajat pyysivät forumia vielä

2.9.2020

harkitsemaan, voisiko vakuusjärjestelylle olla muita toteutuskelpoista vaihtoehtoa kuin viranomaisen hallinnoima järjestely.

- Toimitusvelvollisuusjärjestelmän uudistamiseen liittyen forumin yhteinen näkemys oli se, että jatkossakin tarvitaan jonkinlainen toimitusvelvollisuusjärjestelmä. TEM:ssa on suunnitteilla oma hanke, jossa on tarkoitus tarkastella sähkömarkkinalain sopimuksia koskevan luvun säännösten uudistamista. Tämä työ nähtiin mahdollisesti päällekkäisenä älyverkkoforumin toimitusvelvollisuusjärjestelmän uudistamista koskevan työn kanssa. TEM:n Tatu Pahkala lupasi selvittää, onko aiheessa joitain osa-alueita mihin älyverkkoforumin tulisi keskittyä.

6. Keskustelu siirtomaksujen rakenteiden harmonisointitarpeista

- Tiina Karppinen esitteli Energiaviraston esityksen siirtomaksujen rakenteiden harmonisointitarpeesta älyverkkoryhmälle.
- Energiaviraston tarkoituksena on perustaa älyverkkoforumin alainen erillinen työryhmä miettimään siirtomaksujen rakenteiden harmonisointitarpeita. Pohjana työlle käytetään älyverkkotyöryhmän työn tuloksia.
- Forumin keskustelussa kommentointiin, että työryhmässä tulee miettiä mille tasolle harmonisointia voidaan viedä. Lisäksi esitettiin, että vaihtoehtoja tulisi olla enemmän kuin yksi, jotta työssä voitaisiin saada kompromissi helpommin aikaiseksi.
- Energiavirasto jatkaa ryhmän perustamisen valmistelua ja sen perustamisesta viestitään myöhemmin tarkemmin sidosryhmille. Työryhmän puheenjohtajana tulee toimimaan Energiaviraston Tiina Karppinen.

7. Älyverkkoforumin työohjelma syksy/talvi 2020-2021

- Puheenjohtaja kävi läpi foorumin alustavan työohjelman syksylle ja talvelle 2020-2021. Puheenjohtaja tarkentaa työohjelmaa vielä syksyn kokouksien osalta, ja lähettää päivitetyn version älyverkkoforumin jäsenille kommentoitavaksi.

8. Älyverkkoforumin seuraava kokous

- Seuraava kokous pidetään 22.10.2020 Teams-kokouksena. Aiheina kokouksessa ovat asiakaskeskeinen vähittäismarkkinamalli, siirtomaksujen rakenteiden harmonisoinnin työryhmä, energiayhteisöjä koskevien ohjeistusten tarve sekä pilottien mahdollistaminen.

9. Muut asiat

- Ei muita asioita

10. Kokouksen päättäminen

- Puheenjohtaja päätti kokouksen 15:18